

kud tudíž trvání sporného práva spočívalo na vůli císařově, nastala změna jen co do podmětu oprávněného k odvolání práva toho, avšak užívací právo samo trvá nadále, byť i jako odvolatelné. Pro spor zůstává však rozhodnou skutečnost, že odvolání to nepřísluší žalující obci, nýbrž třetí osobě. Není proto ani odvolatelnost užívacího práva na překážku užívání ostrova žalovanou milicí vůči žalující obci, ježto nezáleželo a dosud nezáleží na vůli její, zda, anebo kdy bude užívání to odvoláno. Žalující obec nemůže z odvolatelnosti užívacího práva dovoditi pro sebe jako vlastnice služebné věci právního účinu, ježto jde o skutečnost nezávislou na její vůli. Pro právní poměr stran jest odvolatelnost práva okolností tak nerozhodnou, jako na příklad možnost, že žalovaná milice se práva toho vzdá dobrovolně, aneb že předmět užívání bude zničen a pod. Žalující obec musí proto nadále trpěti užívání celého ostrova žalovanou milicí bez ohledu na jeho odvolatelnost. Pro spor stačí skutečnost, že nedošlo dosud k odvolání práva toho oprávněnou osobou, takže žalovaná korporace užívá dosud ostrova právem. Jest proto žalobní nárok vůči ní předčasný.

Čís. 5905.

Ustanovení kolektivní smlouvy mezi cukrovarem a pěstiteli řepy, dle níž se cukrovar zavázal, že dodá pěstiteli semeno dobré klíčivosti a nemíchané a že při prokázané nutnosti pěstitel ohlášeného druhého osevu cukrovky nezapočítá cukrovar poprvé spotřeбенého semene, nýbrž započítá pouze semeno, odebrané k druhému osevu. Pěstitel jest též povinen přikročiti k druhému osevu a nemůže se domáhati zrušení smlouvy a tím uplatňovati nárok ze správy. Jest však oprávněn domáhati se na cukrovaru náhrady škody, ježto musel opětně připravovati půdu k novému osevu a ježto výnos z něho byl menším.

(Rozh. ze dne 31. března 1926, Rv I 2088/25.)

Žalující statkář domáhal se na žalované cukerní společnosti zaplacení 11.494 Kč jako náhrady škody, kterou utrpěl následkem toho, že strana žalovaná (majitelka cukrovaru v R.) dodala mu v březnu 1924 při vydávání různého semena ve smyslu uzavřené kolektivní smlouvy o pěstování řepy semeno špatné, které nevzešlo a donutila ho tím k druhému osevu, jehož výnos byl menší a regie dražší. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalovaná uplatňuje jako dovolací důvod pouze nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) a spatřuje je v tom, že se odvolací soud přikloňuje k názoru soudu první stolice, že žalobce svou žalobou uplatňoval samostatný nárok na náhradu škody, a neměl zřetele k námitce, že jde o nárok ze správy a že žaloba byla podána po lhůtě § 933 obč. zák. — tudíž opožděně a že měla býti zamítnuta. Než žalobce buduje v žalobě svůj nárok na tom, že žalovaná nesplnila svého smluvního

závazku a žádá náhradu škody jemu tímto nesplněním smlouvy vzešlé (§ 1295 obč. zák.). Podle §u 1298 obč. zák. bylo tudíž na žalované, by prokázala, že bez svého zavinění nemohla splniti smluvní závazek. Tento důkaz se žalované nezdařil. Dle nesporného doslovu kolektivní smlouvy o dodání řepy byla žalovaná zavázána, dodati žalobci jako pěstiteli řepy semeno dobré klíčivosti a nemíchané. Tato smlouva má další ustanovení že při prokázané nutnosti pěstitelem ohlášeného druhého osevu cukrovky nezapočítá cukrovar poprvé spotřebované semeno, nýbrž započítá pouze semeno k druhému osevu odebrané. Tímto ustanovením jest pěstitel zavázán přikročiti k druhému osevu a nemůže tudíž vzhledem k účelu smlouvy, by dodal ze semene vypěstovanou řepu, domáhati se zrušení smlouvy a tím uplatňovati nárok ze zprávy. Touto smlouvou není však nikterak vyloučeno, by se nedomáhal náhrady škody, jež má svůj základ v dodání semene protismluvniho a jež mu vzešla tím, že musil opětně připravovati půdu k novému osevu, a že výnos z tohoto osevu byl menším, což by se nebylo stalo, kdyby byla žalovaná dodala hned původně semeno dle smlouvy, totiž dobré klíčivosti. Nepochybily tedy nižší soudy, když považovaly žalobu žalujícího pěstitele za žalobu o náhradu škody, vezme-li se zřetel k jejich zjištění. Dle těchto zjištění byla klíčivost (36%) nedostačující, semeno bylo jakosti špatné, jež při prvému osevu skutečně nevyšlo, pročez přikročil žalobce k druhému osevu, jehož výnos byl menší, a tím utrpěl škodu, — jež v uplatňované části jest nejen pravděpodobnou, nýbrž i přiměřenou. Než dle dalších zjištění nižších soudů jsou námítky žalované společnosti, — že žalobce, přijetím semene přes vytýkanou suchlost toto semeno schválil, že nárok žalobcův byl větším přidělem řízků vyrovnán a že žalovaná byla jen zavázána, vydati bezplatně náhradní semeno — neodůvodněné, jak správně nižší soudy uznaly, naproti tomu žalobcův nárok plně opodstatněn. Neposoudil tedy odvolací soud, potvrdiv rozsudek soudu prvé stolice, nesprávně věc po stránce právní, vždyť na základě zjištění za daného stavu věci ani k jinému závěru právnímu nemohl dojíti.

Čís. 5906.

Věcné oprávnění ku sporu jest otázkou hmotného práva, k níž, pokud zákon jinak nestanoví, nelze hleděti z úřadu. Stalo-li se přece tak, jde o nesprávné právní posouzení.

Na užívání bytu služebního po skončení služebního poměru nevztahuje se ochrana nájemců.

(Rozh. ze dne 31. března 1926, Rv I 402/26.)

Žalobě, již domáhala se žalující obec na bývalém školníku vyklizení služebního bytu, bylo procesním soudem prvé stolice vyhověno, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.